

Aranyi Gábor a finnországi Turkuban megrendezett ECDP fejlődéslélektani konferencián mutatta be a szombathelyi Alkalmazott Pszichológia Kutatócsoport Babalaborjában zajló kutatómunkát. Az előadás fókuszba az anyai okoseszközhazsnálattal megzavart játékhelyzet volt anyák és körülbelül héthónapos csecsemők között. A bemutatott kísérletet Pergelné Remete Eszter tervezte, az adatgyűjtést és adatelemzést Schröter Petra és Hartmann Vivien, a kutatócsoport diáktagjai segítették.

Az okoseszközökkel megzavart interakciók (technoferencia) jelentős hatsással vannak az anyák gyermekeik felé mutatott érzékenységre és válaszkészségére, ami befolyásolja gyermekeik viselkedését is. A gyakori technoferencia hosszabb távú következményei még kevésbé ismertek, de számos vizsgálat hozta összefüggésbe a gyermeki kötődés, önreguláció, valamint externalizáció későbbi zavaraiával.

Vizsgálatunkban anyák és gyermekeik közös szabadjátékát zavartuk meg egy mobiltelefonon elvégzendő feladattal, amit az anyáknak időnyomás nélkül, saját tempójukban kellett megoldani. A telefonos feladat után az anyák ismét szabadon játszottak gyermekeikkel. A körülbelül 12 perc hosszú epizódokról videofelvétel készült. A felvételek minden másodpercében kódoltuk az anyák és gyermekeik viselkedését annak megfelelően, hogy mit csináltak (pl. gyermek: felfedez, együttműködik, kapcsolatot keres stb.), illetve mennyire voltak aktívak az interakcióban (pl. anya: kezdeményez, részt vesz, megosztott figyelem stb.).

Eredményeink szerint az anyák gyermekeik viselkedési mintáira adott válaszaik jelentősen eltérnek a szabad játék és a technoferencia epizódok között. Jelentősen nagyobb anyai válaszkészség figyelhető meg a gyermek együttműködő és figyelemfelkeltő viselkedésére a szabad játék során. Nagy eltérések voltak a telefonálással töltött idő arányában a technoferencia során. A technoferencia alatti passzív megfigyelés (azaz az anya időszakos felpillantása) több kontaktuskeresést váltott ki a csecsemőkből, mint a megosztott viselkedés (pl. az anya tekintete a telefonra szegeződött, miközben a gyermeket simogatta). Az Edinburgh-i Szülés Utáni Depresszió skálán kockázati szint fölött teljesítő anyák kevesebb interaktív viselkedést mutattak. A technoferencia alatti gyakori anyai interakció erős negatív kapcsolatban állt a Csecsemőgondozási Kérdőív struktúra dimenziójával, ami a gyermeknevelés során az etetési-, altatási- és nyugtatási szokásokban a rendszeresség fontosságát hangsúlyozza a gyermek változékony igényeire való ráhangolódással szemben.

Remete, E., Schröter, P., Hartmann, V., & Aranyi, G. (2023). An exploratory study of behavioural patterns in a mother-infant interaction interrupted by smartphone use. *European Conference on Developmental Psychology* (ECDP), 28 August – 1 September, 2023, Turku, Finland.